

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pawłowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pawłowie jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 15 387 mieszkańców. Wójtem Gminy Pawłów jest Pan Marek Wojtas.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pawłowie został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/46/90 Gminnej Rady Narodowej w Pawłowie z dnia 28 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą – „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej” w Pawłowie.

Ośrodek posiada własny REGON 290664838 i NIP 664-19-64-887.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pawłowie jest Pani Monika Skrzeczyna.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr XIV/105/04 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 06 sierpnia 2004 roku w sprawie zatwierdzenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pawłowie. Statut zmieniony został kilkakrotnie w drodze Uchwał, ostatnie zmiany dotyczyły wprowadzenia zadań dotyczących realizacji zadań w zakresie pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Podczas zmian Statutu nie uaktualniono publikatorów ustaw, w oparciu, o które Ośrodek realizuje powierzone zadania do obowiązujących na dzień wydania nowego dokumentu;
- 2) Uchwałę Nr XXXVII/370/14 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 24 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;
- 3) Uchwałę Nr XXXVII/369/14 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 24 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie posiłku oraz świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem

Monika Skrzeczyna

[Signature]

wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

- 4) Uchwałę Nr XIII/175/15 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 24 listopada 2015 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2019 dla Gminy Pawłów;
- 5) Upoważnienie Nr K – 1020/B/2008 Wójta Gminy z dnia 15 września 2008 roku dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pawłowie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;
- 6) Zarządzenie Nr 5/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pawłowie z dnia 20 października 2016 roku w sprawie wprowadzenia kryteriów przyznawania rodzinie pomocy w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w formie zasiłków na zakup żywności.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 1029/2016 z dnia 15 listopada 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską;
2. Barbara Smolanko - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 1028/2016 z dnia 15 listopada 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pawłowie pod poz. 1/2016.*

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 16 – 18 listopada 2016 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930) oraz realizacja zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016, poz. 575).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pawłowie mieści się budynku, który jest własnością Urzędu Gminy w Pawłowie. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje sześć pomieszczeń, wyposażonych w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz ubóstwo.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest gotówką w Kasie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pawłowie lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad. 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W dniach kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pawłowie w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 9 pracowników, w tym: kierownik, 4 specjalistów pracy socjalnej, 3 starszych pracowników socjalnych oraz 1 pracownik socjalny (Zał. Nr 1 - Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik Ośrodka posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada dyplom ukończenia specjalizacji w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach pracy, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- **miernik: liczba mieszkańców gminy**

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w GOPS = 15 387/8 = 1 923

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 923 mieszkańców.

Ad. 2 Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 575 ze zm.).

Zasilki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pawłowie (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika,

Handwritten signature

Handwritten signature

że w roku 2016 do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **113 osób**.
W okresie tym składkę zdrowotną opłacono za **89 zasiłkobiorców**.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje nr:

GOPS.5100.28.2016; GOPS.5100.25.2016; GOPS.5100.17.2016; GOPS.5100.13.2016;
GOPS.5100.Zm.39.2015; GOPS.5100.9.2015; GOPS.5100.38.2016;
GOPS.5100.Zm.56.2015; GOPS.5100.Zm.81.2015; GOPS.5100.10.2015.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego oraz upoważnienie Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Przytoczone akty prawne przywołane zostały w decyzjach z aktualnymi publikatorami. Zespół kontrolny odnotował, że w podstawie prawnej skontrolowanych decyzji brak było rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Widniało ono jedynie w trzech decyzjach zmieniających kwoty zasiłku stałego ze względu na zmiany w przepisach prawa.

W podstawie prawnej części decyzji klientów objętych składką zdrowotną widniała ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a w postanowieniu decyzji informacja o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym w okresie pobierania świadczenia. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie w/w ustawy w podstawie prawnej decyzji, a informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2015 roku wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W trzech decyzjach zmieniających kwoty zasiłku stałego ze względu na zmiany w przepisach prawa nie przywołano w podstawie prawnej art. 163 k.p.a., na mocy którego organ może uchylić lub zmienić decyzję.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Decyzje o przyznaniu pomocy klientowi odbierali osobiście, potwierdzając ten fakt datą oraz podpisem lub wysyłane były do klienta za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Zasiłki okresowe.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kierownika Ośrodka w roku 2016 pomocą okresową objęto **230 osób z 91 rodzin**. Wysokość wypłacanych zasiłków była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Kontroli poddano dokumentację wybranych osób objętych pomocą na mocy decyzji: GOPS.5101.122.2016; GOPS.5101.132.2016; GOPS.5101.120.2016; GOPS.5101.101.2016; GOPS.5101.83.2016; GOPS.5101.52.2016; GOPS.5101.136.2016; GOPS.5101.135.2016; GOPS.5101.75.2016; GOPS.5101.106.2016.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach znajdują się m.in.: zaświadczenia lub oświadczenia o aktualnych dochodach, odcinki rent lub emerytur, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej z aktualnym publikatorem, kodeks postępowania administracyjnego z aktualnym

publikatorem oraz upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Natomiast nie przywołano rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Ponadto bezzasadnie przywołano w podstawie prawnej art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych odnotowano, że decyzjom, których termin płatności przypadał przed dniem ich uprawomocnienia nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu wskazując powód, z uwagi na który nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Z informacji uzyskanych od Kierownika GOPS (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2016 roku do dnia kontroli pomocą w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” posiłkiem objęto **450 osób** z 257 rodzin i **129 osób** z 57 rodzin zasiłkiem celowym.

Dożywianie prowadzone jest w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Pawłów oraz poza jej terenem - stan na dzień 16.11.2016 r.

Lp.	Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Cena posiłku	Liczba dożywianych dzieci
1.	Zespół Szkół w Chybicach	gorący posiłek	3,00 zł	9
2.	Zespół Szkół w Pawłowie	gorący posiłek	3,00 zł	4
3.	Zespół Szkół w Rzepinie	gorący posiłek	3,00 zł	6
4.	Zespół Szkół w Szerzawach	gorący posiłek	4,50 zł	38

5.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Starachowicach	gorący posiłek	9,00 zł	1
6.	Państwowe Liceum Plastyczne w Kielcach	gorący posiłek	9,00 zł	1
	RAZEM			59

Wysokość zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności reguluje Zarządzenie Nr 5/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pawłowie z dnia 20 października 2016 roku w sprawie wprowadzenia kryteriów przyznawania rodzinie pomocy w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w formie zasiłków na zakup żywności.

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie Gminy Pawłów dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.5114.62.2016; GOPS.5114.66.2016; GOPS.5114.64.2016; GOPS.5114.69.2016;
GOPS.5114.60.2016; GOPS.5114.61.2016; GOPS.5114.67.2016; GOPS.5114.59.2016;
GOPS.5114.58.2016; GOPS.5114.68.2016

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.5113.187.2016; GOPS.5113.46.2016; GOPS.5113.48.2016; GOPS.5113.108.2016;
GOPS.5113.198.2016; GOPS.5113.222.2016; GOPS.5113.70.A.2016; GOPS.5113.50.2016;
GOPS.5113.192.2016.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

W podstawie prawnej decyzji przyznających posiłki i zasiłki celowe w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przywołane zostały z aktualnymi publikatorami ustawa o pomocy społecznej oraz kodeks postępowania administracyjnego.

W podstawie prawnej widniało również upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Zespół kontrolny odnotował jednak w podstawie prawnej sprawdzonych decyzji brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020”.

W decyzjach przyznających posiłki bezzasadnie w podstawie prawnej przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej - odnoszący się do zasiłku celowego, natomiast brak było art. 48 ustawy o pomocy społecznej, mówiącego o posiłku.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom, wydanym w ramach Programu dożywiania nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, GOPS w Sobkowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia czy opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w 2016 roku, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 2, pkt 17), udzieliła dla **48 osób** z 29 rodzin zasiłków celowych, oraz **62 osoby** z 30 rodzin objęła specjalnym zasiłkiem celowym.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłek celowy:

GOPS.5102.34.2016; GOPS.5102.23.2016; GOPS.5102.31.16; GOPS.5102.27.2016;
GOPS.5102.27.2016; GOPS.5102.30.2016; GOPS.5102.20.2016; GOPS.5102.22.2016;
GOPS.5102.C.4.2016; GOPS.5102.29.2016

Specjalny zasiłek celowy:

GOPS.5102.Csp.4.2016; GOPS.5102.Csp.20.2016; GOPS.5102.Csp.26.2016;
GOPS.5102.Csp.5.2016; GOPS.5102.45.2016; GOPS.5102.CSp.47.2016;
GOPS.5102.37.2016; GOPS.5102.CSp.10.2016; GOPS.5102.49.2016;
GOPS.5102.Csp.27.2016.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny, m.in.: zaświadczenia o aktualnych dochodach, zaświadczenia z PUP, karty informacyjne leczenia szpitalnego, faktury za zakupione leki, oświadczenia klientów.

W podstawie prawnej przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego oraz upoważnienie kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. Natomiast nie przywołano rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Ponadto w jednej decyzji na specjalny zasiłek celowy w podstawie prawnej nie przytoczono art. 41 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych odnotowano, że decyzjom, których termin płatności przypadał przed dniem ich uprawomocnienia nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu wskazując powód, z uwagi na który nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

W postanowieniu decyzji przyznających specjalne zasiłki celowe nie podano celu, na jaki świadczenia zostały przyznane, wynikało to dopiero z uzasadnienia.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pawłowie w okresie objętym kontrolą realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatność za świadczone usługi, warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia określa Uchwała Nr XXVII/280/2013 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 9 kwietnia 2013 roku w sprawie przyjęcia zasad przyznawania i odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze. Cena 1 godziny usług opiekuńczych wynosi 7,50 zł.

W 2016 roku do dnia kontroli usługi opiekuńcze świadczone były na rzecz **28 osób**. Usługi opiekuńcze realizowane są za pośrednictwem firmy „Serwis Kadr” z siedzibą w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w formie zaspokojenia niezbędnych i codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem: osobom samotnym oraz w miarę możliwości osobom i rodzinom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina takiej pomocy nie może zapewnić. Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane, przedstawiciela ustawowego osoby zainteresowanej lub z urzędu, wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją. Wymiar i zakres usług opiekuńczych uzależniony jest od stanu zdrowia osoby, wieku, sprawności psychofizycznej osoby oraz możliwości udzielenia jej pomocy ze strony rodziny. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponoszą odpłatność w zależności od posiadanego dochodu. Podopieczni mogą się ubiegać o częściowe lub całkowite zwolnienie z odpłatności za usługi z uwagi na konieczność korzystania z tej formy pomocy przez więcej niż jedną osobę w rodzinie, konieczność ponoszenia zwiększonych wydatków na leki, leczenie, rehabilitację, konieczność ponoszenia opłat za pobyt członka rodziny np. w domu pomocy społecznej, zdarzenie losowe, powodujące znaczne pogorszenie się sytuacji materialnej świadczeniobiorcy lub inne uzasadnione udokumentowane okoliczności.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

GOPS.5122.16.2016; GOPS.5122.U1.2016; GOPS.5122.26.2016; GOPS.5122.12.2015;
GOPS.5122.15.2016; GOPS.5122.18.2016; GOPS.5122.27.2016; GOPS.5122.U.1.2016;
GOPS.5122.13.2015.

W decyzji administracyjnej wydawanej przez Ośrodek określono czas, na jaki przyznane zostało wsparcie, dni tygodnia, w które świadczone będą usługi, liczbę godzin dziennie, w przypadku odpłatności za godzinę – jej wysokość, termin i numer rachunku bankowego, na który ma być wnoszona odpłatność, realizatora usług. W decyzji nie określono jednak zakresu usług oraz pełnego kosztu jednej godziny usług.

W aktach klientów znajdują się m. in.: wnioski, wywiady lub ich aktualizacje, odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego i decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, Uchwałę Nr XXVII/280/2013 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 9 kwietnia 2013 roku w sprawie przyjęcia zasad przyznawania i odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze oraz upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. Ustawę o pomocy społecznej oraz kodeks postępowania administracyjnego przywołano z aktualnymi publikatorami. W podstawie prawnej odnotowano jednak brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Zespół kontrolny odnotował, że sześciu sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym na usługi opiekuńcze nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a., natomiast w sentencji nie informując klienta, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Ponadto jednej decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności nie wskazując w uzasadnieniu powodu, z uwagi na który decyzji nadano rygor.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy

społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W okresie objętym kontrolą do dps skierowano 6 osób, natomiast na dzień kontroli ogółem w dps przebywało 14 mieszkańców gminy.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej.

Praca socjalna (*art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej*) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m. in. na: doradztwie, poradnictwie, pomocy przy pisaniu pism, wniosków, pozwów, rozmowach wspierających oraz nakierunkowywaniu i wspieraniu klientów, wyjaśnianiu, działaniach wychowawczych, edukacyjnych, perswazji, umawianiu wizyt lekarskich, motywowaniu podopiecznych do podjęcia leczenia odwykowego, zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy, motywowaniu klientów do aktywnego poszukiwania pracy, współpracy z organizacjami pozarządowymi, szkołami, ośrodkami zdrowia, aptekami, powiatowym urzędem pracy, Policją, sądami, ZUS, KRUS, PCPR, radnymi, sołtysami, organizowaniu zbiórki odzieży dla potrzebujących, rozpowszechnianiu informacji na temat realizowanych szkoleń przez PUP, ZDZ, na temat bezpłatnych porad prawnych udzielanych dla mieszkańców.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pawłowie pracownicy socjalni w 2016 roku do dnia kontroli zawarli 15 kontraktów socjalnych. Kontrakty zawarte z podopiecznymi dotyczyły m. in.: uregulowania należności w KRUS, rejestracji w PUP, złożenia dokumentów na komisję lekarską w celu uzyskania stopnia niepełnosprawności czy utrzymania abstynencji.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pawłowie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kontrolowana jednostka posiada zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej 3 – letni gminny program wspierania rodziny, przyjęty Uchwałą Nr XIII/175/15 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 25 listopada 2015 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2019 dla Gminy Pawłów.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pawłowie zatrudniony jest 1 asystent rodziny w ramach umowy o pracę, który pracuje z 13 rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w GOPS w Pawłowie ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego, specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m. in.: zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego, faktury za zakupione lekarstwa, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W toku kontroli ustalono, że Kierownik kontrolowanej jednostki posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 923 mieszkańców.

W Statucie Ośrodka należy uaktualnić publikatory ustaw, w oparciu, o które Ośrodek realizuje powierzone zadania do aktualnie obowiązujących.

Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Pozytywnym jest, że w październiku 2015 roku wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W podstawie prawnej części decyzji wydanych na zasiłki stałe, u klientów objętych składką zdrowotną widniała ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a w postanowieniu decyzji informacja o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym w okresie pobierania świadczenia. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie w/w ustawy w podstawie prawnej decyzji, a informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych, wydanych w zakresie pomocy społecznej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych. Zespół kontrolny odnotował, że w podstawie prawnej skontrolowanych decyzji brak było rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Widniało ono jedynie w trzech decyzjach zmieniających kwoty zasiłku stałego ze względu na zmiany w przepisach prawa. Ponadto w podstawie prawnej sprawdzonych decyzji, wydanych w ramach Programu dożywiania nie przywołano Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020”.

W trzech decyzjach zmieniających kwoty zasiłku stałego ze względu na zmiany w przepisach prawa nie przywołano w podstawie prawnej art.163 k.p.a., na mocy którego organ może uchylić lub zmienić decyzję, a w sprawdzonych decyzjach przyznających posiłki

bezzasadnie w podstawie prawnej przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej - odnoszący się do zasiłku celowego, natomiast odnotowano brak art. 48 ustawy o pomocy społecznej, mówiącego o posiłku. Ponadto w sprawdzonych decyzjach, wydanych na zasiłki okresowe bezzasadnie przywołano w podstawie prawnej art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, natomiast w jednej decyzji na specjalny zasiłek celowy w podstawie prawnej nie przytoczono art. 41 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji przyznających specjalne zasiłki celowe nie podano celu, na jaki świadczenia zostały przyznane, wynikało to dopiero z uzasadnienia.

W decyzjach administracyjnych, wydanych na usługi opiekuńcze nie określono zakresu usług oraz pełnego kosztu jednej godziny usług.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. Wyjątek w tym zakresie stanowi sześć sprawdzonych decyzji administracyjnych, wydanych na usługi opiekuńcze, którym nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a., natomiast w sentencji nie informując klienta, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Ponadto jednej decyzji z usług opiekuńczych nadano rygor natychmiastowej wykonalności nie wskazując w uzasadnieniu powodu, z uwagi na który decyzji nadano rygor.

Zespół kontrolny stwierdził, że GOPS w Pawłowie nie w pełni wykorzystuje kontrakt socjalny jako instrument pracy socjalnej.

Pozytywnym jest, że w jednostce zatrudniony jest asystent rodziny, który pracuje z 13 rodzinami z problemami opiekuńczo - wychowawczymi.

Kontrolowana jednostka posiada zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej 3 – letni gminny program wspierania rodziny, przyjęty Uchwałą Nr XIII/175/15 Rady Gminy w Pawłowie z dnia 25 listopada 2015 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2019 dla Gminy Pawłów.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia dyrektorowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Pawłowie
.....
mgr Monika Szerczyńska.....

Kielce, dnia 12 stycznia 2017 r.

SWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

Z up. WOJEWODY SWIĘTOKRZYSKIEGO

Anna Gronowska
DYREKTOR
WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
Pawłów 56, 27-225 Pawłów
NIP 664-19-64-887, fax 41 306 71 60
tel. 41 274 89 47, 41 252 71 73